

Katarina Taikon: Katica

Katarina Taikon 1932-ben született Svédországban, egy cigánytáborban. 26 éves kora után tanulhatott csak meg írni és olvasni, ezután számos könyvet jelentetett meg, és harcba kezdett a romák egyenjogúságáért. Ez a könyv 13 részes önéletrajzi sorozatának első kötete. A KÖNYV Svédországban minden iskolában évtizedek óta kötelező olvasmány: a svéd „Pál utcai fiúk”.

A hétéves Katica eleven, értelmes kislány. Gyermekotthonban éli kis ba-rá-tai-nak köszönhetően viszonylag nyugodt életét. Mindennapjai során azonban számos konfliktust is átél szófogadatlansága miatt. Egy napon megjelenik apukája, aki szeretné visszavinni családjához, az övéi közé. Bár barátaitól is nehéz megválnia, az igazi megpróbáltatások mégis otthon várják Katicát. A roma család vidámparkja ugyanis állandó munkát jelent még a legkisebbek számára is, és a sátras életmódot sem könnyű megszokni. A kislány mégis nagy lelkesedéssel üdvözl

izgalmas és változatos új életét visszkapott szerettei között. Azonban hamar szembesülnie kell a korabeli svéd társadalom kirekesztő magatartásával.

A gyerekeknek készült, kedvesen és olvasmányosan megírt, rövid fejezetekre bontott történet fokozatosan tárja fel előttünk Katica világát. Ettől válik érdekessé minden vele megesett kaland. Ugyanakkor a könyvet furcsa hangulat lengi körül, amelyet leginkább az igazságtalan megkülönböztetéssel szembeni kiszolgáltatottság és küzdelem kettősségével lehetne jellemezni.

E könyv korábban megjelent cseh és szlovák nyelven az ottani svéd követség és a kormányok összefogásával, és eljutott sok ezer iskolába. A kötet hazai megjelentetését és 3000 iskolába történő eljuttatását a Svéd nagykövetség vállalta magára, és együttműködő segítséget kaptak az Oktatási Minisztériumtól.

Holló Zsuzsa

Gyermekügyekért felelős miniszterek a gyermekjogok európai elterjesztésének és védelmének harcvonalában

1. A gyermekek - mint európai polgárok - jogainak és jólétének védelme és tisztelete, valamint családjaik támogatása és megbecsülése az EU valamennyi, az ENSZ Gyermekjogi konvenciójában részes tagállamának komoly figyelmére tarthat számot, mivel ezen a területen ma megosztott a hatásköri kompetencia az Unió és a tagállamok között. Az európai alkotmány megfogalmazásának és rendelkezései kiterjesztésének folyamatában az EU új és fontos politikai, szociális, gazdasági és kulturális kihívások elé néz, amelyek az Unió tagállamaiban és a 2004. május 1-jén csatlakozó államokban élő gyermekek millióit közvetlenül érintik. Ennek tudatában, a gyermekügyekért felelős miniszterek Luccában találkoztak, és az alábbiakban egyeztek meg:

■ EGYETÉRTVE:

1.1 azzal, hogy az ENSZ Közgyűlése 1989. november 20-án elfogadta a Gyermekjogi Konvenciót, amelyben a gyermekek a védelem pusztá tárgyából a jogok alanyává váltak;

1.2 azzal, hogy Európai Unió Miniszterek Tanácsa 2000. december 7-én elfogadta Nizzában, az EU Alapjogi Kartáját, különös tekintettel a 24. és 32. cikkekre;

1.3 azzal, hogy EU tagállamainak gyermekügyekért felelős miniszterei 2000. november 20-án, Párizsban felállították az L'Europe de l'Enfance (Gyermekek Európája) Állandó Kormányközi Csoportot, amely informális és önkéntes alapon rendszeresen ülésezik;

1.4 azzal, hogy a 2001. november 9-én, Brüsszelben tartott

miniszteri értekezleten elkezdtek a Nemzeti Gyermek Megfigyelő Intézetek európai hálózatának létrehozását (ChildONEurope), amelyet hivatalosan 2003. január 24-én hívtak életre Firenzében;

1.5 az 1990-ben rendezett Gyermekügyi Világtalálkozón elfogadottakkal;

1.6 az 2002. május 8-10, New Yorkban rendezett UNGASSzal.

2. A gyermekek családon belüli és családon kívüli szexuális bántalmazása és kizsákmányolása jelenségének európai jelenléte elleni harc érdekében

■ MI, GYERMEKÜGYEKÉRT FELELŐS MINISZTEREK, ÚJRA MEGERŐSÍTJÜK AZ ALÁBBIK TÁRGYÁT ÉS TARTALMÁT:

2.1 az akcióterv javaslatot, amelyet az „Európai és közép-ázsiai államok a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni védelemről” című konferencián fogadtak el (Budapest, 2001. november 20-21.)

2.2 az ajánlást, amit a „Második világ konferencia a szexuális kizsákmányolás célú gyermekkereskedelem ellen” fogadott el (Yokohama, 2001. december 17-20.)

2.3 a releváns deklarációt és akciótervet, amelyet az első olyan világgongresszuson fogadtak el, amelyet „A gyermekek szexuális kizsákmányolás célú kereskedelme” témájában rendeztek (Stockholm, 1996. augusztus 27-31).

■ MI, GYERMEKÜGYEKÉRT FELELŐS MINISZTEREK, DEKLARÁLJUK, HOGY FONTOS:

2.4 valamennyi megelőzési terv és akció támogatása a szexuális kizsákmányolás és abúzus tárgyában (mind a fiúk, mind a lányok esetében), a civil társadalom, NGO-k, egyesületek és maguk a gyermekek támogatása és fejlesztése, valamint az ezen jelenségek ellen harcoló nemzetközi szervezetek és akcióik megerősítése;

2.5 a multidiszciplináris és multiszektorális megközelítés fontosságának felismerése a politikákban és akciókban helyi, nemzeti és európai szinten is, tekintettel a jelenség komplex voltára, nemzetek feletti jellegére és a szexuális bántalmazás, kizsákmányolás számtalan formája közötti kapcsolatra, valamint arra, hogy a különböző beavatkozási jogkörrel bíró szektorok akciói között integrációra van szükség;

2.6 az adatgyűjtési rendszer és monitorozás megerősítése – kifejezetten az okokra, elterjedtségére, fajtájára és a következmények súlyosságára, különös tekintettel a családon belüli és családon kívüli kontextusra, a szexuális bántalmazás és kizsákmányolás közötti különbségre – továbbá a védelmi faktorokra koncentráló kockázatelemzések és kutatások támogatása, és az áldozatok rehabilitálásának megerősítése;

2.7 olyan beavatkozási programok létrehozása és fenntartása, mint amilyeneket az EU hozott létre, különös tekintettel a Stop és a Daphne programokra. Továbbá lehetőségek és mechanizmusok megerősítése és kidolgozása az akciók hatásainak értékelésére és a tapasztalatok, eredmények, legjobb módszerek adaptálására;

2.8 a gyermek áldozatok hatékony védelmének és támogatásának megerősítése a jogi eljárás alatt, a jogi, bírósági és bizonyítási eszközök rugalmassá tétele, ott ahol az szükséges;

2.9 a szexuális bántalmazások és kizsákmányolás gyermek áldozatainak megerősítése, hogy hozzájuthassanak a megfelelő jóléti szolgáltatásokhoz, oktatási és szociális támogatáshoz, rehabilitáláshoz és rövid illetve hosszú távú terápiás gondoskodáshoz;

2.10 akciók javítása és támogatása a szexuális abúzus és kihasználás korai megelőzése területén, maguknak a gyerekeknek a bevonásával és a szülők és családsegítők segítségével a család természetes szerepének mint a gyermek fejlődése helyszínének támogatása a generációk közötti „erőszak kör” megszakítása érdekében;

2.11 azoknak a terápiáknak a kutatása és értékelése, amelyekben azok az elkövetők részesültek, akik ilyen típusú bűncselekményeket követtek el, különös figyelemmel a fiatalok elkövetőkre;

2.12 Továbbá a szexuális kizsákmányolás nemzeteken átívelő jellege miatt, a nemzetközi együttműködések támogatása, és a szexuális kizsákmányolás bűncselekményével kapcsolatban az extra-territorialitás elvének elfogadásához és alkalmazásához, valamint a „zéró tolerancia” megközelítés elfogadásához való visszatérés.

3. Harc a gyermekmunka ellen az EU-ban

MI, GYERMEKÜGYEKÉRT FELELŐS MINISZTEREK, ÚJRA MEGERŐSÍTETTÜK AZ ALÁBBIK TÁRGYÁT ÉS TARTALMÁT:

3.1 Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, ENSZ Gyermekjogi Konvenció, ENSZ Beijing Deklaráció, ENSZ Koppenhágai Deklaráció és Akcióterv, ILO 138. Konvenció a munkavállalók minimális életkoráról és a 182. Konvenció a munkahelyi jogokról valamint az Európa Tanács Európai Szociális Kartája,

3.2 az UNGASS-ban elfogadott gyermekjogi dokumentumok,

3.3 a Lisszabonban (2000. március 24.) és Barcelonában (2002. március 15-16) az EU Miniszterek Tanácsa által elfogadott dokumentumok.

■ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

A Magyar Gyermekek- és Ifjúsági Szövetség (MAGYISZ) és a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatok Igazgatói Munkaközössége (TGYSZ) 2003-ban együttműködési megállapodást kötöttek.

A megállapodás szerint a két szervezet közösen vállal felelősséget a gyermek- és ifjúságvédelem közös céljaiért. A MAGYISZ mint jogi személy és a munkaközösség mint szakmai szerveződés együttes fellépése a gyermekvédelmi rendszer permanens reformjáért, reményeik szerint így hatékonyabbá válik.

A gyermekek jogai érvényesülésének előmozdítása mellett a gyermek- és ifjúságvédelemben dolgozók szakmai képzését és érdekvédelmét is hangsúlyos kérdésnek tekintik.

Előmozdítják az Unióhoz csatlakozó országok integrációját a gyermekvédelem területén. Együttműködést kezdeményeznek e tekintetben a környező országokkal, így különösen Romániával, Szlovákiával, Ukrajnával és Horvátországgal.

M. L.

■ FELHÍVÁS

Kérjük, segítsen, hogy erősíthessük a gyermekvédelmet! Ajánlja fel a Család, Gyermek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesületnek személyi jövedelem-adójának 1%-át.
ADÓSZÁMUNK: 18067752-2-41